

de store Forhold, hvorunder Banerne virke, dels for, at den store Befolkning afgiver Grundlag for en intensivere Drift. I Modsætning hertil er der hos os Forhold til Stede, som altid ville vanskeliggøre vore Trafikinstitutioner at klare sig og give et virkelig betydeligt Udbytte.

Jeg skal derefter tillade mig at gaa over til Spørgsmaalet om det System, efter hvilket vort Regnskabsvæsen, vor Bogføring paa Finansloven tænkes bygget. Det er jo Finansministerens Tanke, at der paa § 26 skal optages et Laan af 3 Mill. Kr. i Henhold til de Regler, for hvilke Finansministeren søger Bemyndigelse i en særlig Lov, som er forelagt det høje Ting. Man vil se, at der kun søges et Laan paa 3 Millioner, medens der i øvrigt er en Udgift paa § 26 til Kapitalanlæg paa 8,636,000 Kr., og det er da Finansministerens Tanke, at der stadig skal kunne laanes saa meget, at Udbyttet af hele det Beløb, der anbringes paa saakaldet produktiv Maade, forrenter Laanets Beløb, saaledes at Udbyttet af de 8,636,000 Kr. ikke ventes større, end at det kan forrente 3 Millioner. Altsaa, naar vi anvende disse 8—9 Mill. Kr., sker det under den Forudsætning, at disse Penge ville give et Udbytte af $1\frac{1}{4}$ pCt., og det kan man nok gaa ud fra, idet Hovedmassen, nemlig de 6 Millioner, anbringes i Statsbanerne med Udsigt til en Forrentning af 1,2 pCt. Og naar nu Staten skal give f. Eks. $3\frac{3}{4}$ pCt. for Pengene, kan der da laanes omtrent $\frac{1}{3}$ af det paagældende Beløb, saaledes som der altsaa foreslaas under § 26. Dette maa siges at være et set fra et Statsgælds-Synspunkt absolut ædrueligt og meget forsigtigt Princip; men der ligger naturligvis et Faktum i det af meget sørgelig Art, nemlig dette, at naar vi anvende i produktivt Øjemed 8,636,000 Kr., give vi paa Forhaand Afkald paa overhovedet at oppebære nogen Rente af de 5,636,000 Kr. Vi gaa paa Forhaand ud fra som givet, at vi kun kunne faa de 3 Millioner forrentede. Der ligger i dette Faktum en Opfordring til ikke at forcere Udviklingen paa dette Omraade, for det, der sker, er dog det, at man ud af Skatteydernes Lomme aarlig vil tage store Beløb, som anbringes i saakaldte produktive Foretagender, men med Sikkerhed for, at de absolut intet ville give i Rente. Dette var nu Renten. Saa kommer Spørgsmaalet, hvorvidt Staten vil faa sine Penge tilbage eller være i Stand til at bevare disse Anlæg som et stedse virkende Aktiv i den paagældende statslige

Erhvervsvirksomheds Haand. Det vil være afhængigt af, om denne Virksomhed er i Stand til at gennemføre en Afskrivning, som svarer til det virkelige Kapitalforbrug. Det er det, hele Spørgsmaalet om Afskrivning, som her er bragt ind paa vor Finanslov, gaar ud paa, og derfor spiller det naturligvis en meget vigtig Rolle, hvilke Afskrivningsprincipper vi nu komme ind paa, og det var dem, jeg nu gerne vilde tale noget om.

Jeg skal først tillade mig at henlede Opmærksomheden paa et almindeligt Spørgsmaal vedrørende Afskrivningerne. Jeg er bleven klar over, at det ser ud til, at man ved det nye Arrangement alligevel er ved at komme ind paa en forkert Vej, nemlig ved at afskrive paa det til enhver Tid bogførte Beløb. Man kan her kun tale om, hvad Finanslovkommissionen har ment, men man kan ikke med Sikkerhed se, om dens Tanke er fulgt eller ikke fulgt i Finansloven. Det Spørgsmaal, jeg vil fremdrage, er: skal man, naar Statsbanerne ere bogførte til 1. April næste Aar med 275 Millioner, saa lægge det Beløb til Grund ved Afskrivningerne eller et andet Beløb? Det ser ud til, at man er i Færd med at indrette sig paa at afskrive paa det til enhver Tid bogførte Beløb, men derved kommer man til at begaa en Fejl. Man kommer derved ikke til at afskrive af den oprindelige Kapital, hvilket skulde være Tilfældet, men kun af den Aar for Aar ved Afskrivning formindskede Kapital. Tænke vi os en ny tilkommen Kapital paa 1 Mill. Kr., som skal afskrives med 1 pCt. pro anno, deltager denne Kapital efter den første aarlige Afskrivning paa 10,000 Kr. kun i det samlede Aktiv med 990,000 Kr., og den næste aarlige Afskrivning bliver kun 9,900 Kr., og saaledes forringes Afskrivningsbeløbet hvert Aar, fordi man ikke afskriver paa det oprindelige Beløb, men paa det efterhaanden ved Afskrivningerne formindskede. Det kommer af, at man afskriver af det til enhver Tid bogførte Beløb, for deri ere Afskrivningerne inkluderede. Det spiller en meget større Rolle, end maaske mange ærede Medlemmer tænke sig. Det betyder, at i 40 Aar afskrives der paa denne Maade ved 1 pCt.s Afskrivning kun 33,1 pCt., i 50 Aar 39,5 pCt., i 60 Aar 43,2 pCt., og naar de 100 Aar ere gaaede, og Afskrivningerne skulde være forbi — det er Tanken med 1 pCt.s Afskrivningerne —, er man i Virkeligheden ikke færdig, man har kun afskrevet 63,4 pCt. Det vil sige, at den ene Trediedel af Aktivet henstaar uafskreven. Jeg tror;